

Uzun zamandır gitmemiştim. Geçtiğimiz Pazar akşamı maaile tiyatroya gittik. Öyle olağanüstü bir şey değildi. Uyduruk bir şey de değildi. Tiyatro gibi tiyatroydu.

Hemen her tiyatro gösterisinde Brecht'in yabancılaşma etkisi, oyunun sonunda oluşuverir. Oyun biter ve oyuncular seyirciyi selamlamak için sahnenin önüne gelirler. Selamlamak için sahneye çıktıkları an oyunda canlandırdıkları karakterdirler. Sahnenin önüne geldiklerinde ise, artık rolleri onlara yabancı hale gelir ve tiyatro oyuncusu olarak kendileridirler. Hangi tiyatro olursa olsun, sonunda bunu gördüğümde beklediği bir şey gerçekleşmiş bir çocuk gibi sevinirim.

Gençlerden biri ise, hayretle çıktı oyundan, bir oyuncu "sahiden ağladı" diye. Tiyatroda, sinema ya da dizilerde olmayan bir gerçeklik hissi de vardır. Sinemada ya da dizilerde, film hilesi yapılabiliyor. Hele şimdi üç boyutlu animasyon filmlere rahatlıkla monte edilebiliyor. Seyirci, film hilelerinin olasılığını biliyor. Hep olası bir gerçek dışılık hissi yaşıyor. Halbuki, tiyatrodaki sanatçı örneğin ağlayacaksa oyunun belli bir anında cidden ağlar. Gittiğimiz oyunda sanatçı, hıçkırma hıçkırma değil, için için ağladı ama ne ağlama...

Tiyatro, beşe değildir. Beşe olsa daha iyiymiş gibi gelebilir. Aksine bedava sunulan ne varsa sizden hiç beklemediğiniz, aklınıza bile gelmeyecek bir şeyleri ilke olarak hissettirmeden alır. Bedava izlediğiniz (örneğin televizyonlardaki) gösterilerde, hiç dikkat etmediğiniz reklamlardaki, hiç almadığınız ürünler üzerinden gösterinin bedelini başkalarına ödettiğinizi düşünebilirsiniz. Evet, o da var ama bu durum gösterinin, size gösterilen şeyin bir parçasıdır. Asıl hedef sizi ve sevdiklerinizi, çevrenizdekileri, sizinle ilgili olmayan davalar uğruna -kaba bir benzetmeyle- savaşan erler olarak kullanılacak duruma getirmektir. Tiyatroda ise karşılıklı etkileşim vardır. Seyirci, pasif değildir. En azından günün koşulları, dili, yaygın karşılaşılan tipler ve ilişkiler konusunda ufuk açmak zorundadır. Yoksa seyirci beğenmez, onca çalışma, hazırlık boşa gider.

Tiyatro, sadece beşe olmadığı için gitmeye değer. Hep iyi bir şey çıkacak diye bir yasa yok. Bazen kötüsü de çıkar. Yine de gidelim derim. İyileri tavsiye edelim. Beğenmediklerimiz

konusunda gidecekleri uyaralım.

“Ülkemin Kaçan Gönenci”nde Türkiye ekonomisinin hamle üzerine hamle yaptığı halde gönençli topluma giden bir patikaya nasıl oturamadığını inceliyorum. Bizi kurtaracak birini beklemektense bir şeyler yapmamız gerekiyor. Bir yandan örgütlenme meselesi var elbette; o konuya burada girmeyeyim. Diğer yandan kendimize çeki düzen vermemiz gerekiyor. Beleşçiliği, otlakçılığı ilke olarak benimsemememiz, bunu yapanları da garipsememiz bu doğrultuda iyi bir başlangıç olur. Sanatın, felsefenin, bilimin değerini bilmemiz ve vermemiz; bunları ciddiyetsizleştirenleri garipsememiz, ileri bir adım olur.

Tevazü göstereceğim diye eğilip bükülmektense dürüst olursam “Ülkemin Kaçan Gönenci”, güzel, iyi ve doğru bir kitap. Okuyarlardan bunu hissediyorum. Türkiye’deki kitap piyasasının hali ortada; şimdilik internet sitelerinden ve Kadıköy’deki NHKM’nden ulaşılabilir. Yayınevinin sayfası: [Ülkemin Kaçan Gönenci](#).

